

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1989-1990

3 APRIL 1990

BELEIDSBRIEF

Buitenlands beleid

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlandse en Externe Aangelegenheden
uitgebracht door de heer J. De Bremaeker**

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Buitenlandse en Externe Aangelegenheden heeft bovenvermelde beleidsbrief, ingediend door de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Vervoer, in haar vergadering van 21 maart besproken.

Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer E. Bockstal.

Vaste leden : de heer E. Bockstal, mevrouw M.-P. Kestelijn-Sierens, de heren A. Steverlynck, H. Suykerbuyk, R. Uttendaele, H. Van Wambeke ;

de heer J. De Bremaeker, mevrouw M. De Meyer, de heren P. Matthys, D. Van der Maelen ;

de heren A. Kempinaire, M. Mahieu, G. Sprockeels ;

de heren W. Luyten, P. Van Grembergen.

Plaatsvervangers :

de heren Jos Bosmans, A. Bourgeois, F. Cauwenberghs, L. Kelchtermans, C. Moors, G. Verhaegen ;

de heren E. Baldewijns, E. Derycke, mevrouw O. Lefebver, de heer J. Van der Sande ;

de heren R. Daems, M. Decoster, H. De Croo ;

de heren H. Candries, J. Caudron.

Zie :

307 (1989-1990)

— Nr. 1. : Beleidsbrief

1. Inleidende uiteenzetting van de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Vervoer

De Gemeenschapsminister verwijst naar zijn beleidsbrief, met als voornaamste punt de grensoverschrijdende problemen met Nederland. Over tal van deze problemen werd reeds vroeger kort overleg gepleegd met de bevoegde Nederlandse Minister Mevrouw Smit-Kroes. Op 30 maart 1990 wordt waarschijnlijk een omvangrijke agenda besproken met Mevrouw May Weggen, thans bevoegd Nederlands Minister van Verkeer en Waterstaat. Er zal onder meer worden gehandeld over de recreatiedruk op het Zwin, de problematiek van het kanaal Gent-Terneuzen en de vaste oeververbinding, de verdieping van de Schelde, de oplossingen voor het storten van de baggerspecie, de dossiers van de Zoomse Weg en de SST en de gemeenschappelijke openbare vervoerlijnen.

Binnen de in de nota vermelde gegevens zijn er in het kader van de multilaterale samenwerking ook nog contacten geweest met de president van de Catalaanse regering, waarbij werd nagegaan op welke manier een regio zijn autonomie kan uitbouwen.

De Gemeenschapsminister geeft vervolgens een overzicht van de taken, opdrachten en werking aan de in bijlage van de beleidsbrief opgesomde verenigingen, comité's en werkgroepen. Een volledig overzicht daarvan wordt verstrekt in bijlage. De Gemeenschapsminister verduidelijkt dat bij de splitsing van het nationale ministerie, nu pas zal duidelijk worden welke technici zullen overkomen naar het Vlaamse ministerie : daarvan zal dus afhangen wie gaat zetelen en in welke commissie. Soms zal samenwerking met het Waalse Gewest nodig zijn, omdat er zo weinig mogelijk overlappingen kunnen worden toegestaan.

2. Bespreking

Een lid stelt een aantal vragen over de Technische Baalhoekcommissie. Is dit een bilaterale commissie en in welke geest verlopen de besprekingen ? Het lid vreest dat Nederland zeer weinig geneigd is om dit kanaal te realiseren, en dat uiteraard van hun kant wel zal meegewerkt worden om een inventaris van de problemen op te stellen. De Gemeenschapsminister meent dat men vanuit Nederland geen vragende partij is. Op de Nederlandse streekplannen is dit kanaal zelfs geschrapt, wat het overleg natuurlijk aanzienlijk bemoeilijkt. In het kader van de Waterverdragen kan deze Commissie uiteraard opnieuw aan het werk worden gezet en geactiveerd.

Een lid vraagt welke commissies er in verband met de NAVO hier worden bedoeld en wat hun opdracht en werking is. De Gemeenschapsminister verstrekt de volgende informatie. Er bestaan afspraken en verbintenissen binnen de NAVO waarin is gestipuleerd dat men in tijden van conflict, hulp kan bieden voor het versnelde vervoer van vreemde troepen. De Gewesten zijn hierbij betrokken. Binnen de NAVO-verdragen zijn er hiertoe gemengde commissies opgericht zoals Comextraf (hierin zetelt de secretaris-generaal van Openbare Werken), waarin ook vertegenwoordigers zetelen van de diensten van de Eerste Minister, van Binnenlandse Zaken en van Landsverdediging.

Een lid stelt een paar vragen inzake de grensoverschrijdende samenwerking met de regio Nord-Pas de Calais. Een akkoord was vroeger reeds gemaakt met de heer Noël Joseph. Wat is de huidige stand van zaken van deze contacten ?

Een ander lid sluit zich daarbij aan en suggereert dat een soort Ministercomité (waarin de bevoegde Ministers voor Cultuur, Onderwijs en de andere bevoegde Ministers zetelen) wordt opgericht om beter te kunnen coördineren en om aldus als belangrijk gesprekspartner met de afgevaardigden van de betrokken regio's te kunnen onderhandelen.

De Gemeenschapsminister antwoordt dat deze samenwerking voor het ogenblik intern wordt voorbereid onder meer in verband met de autosnelwegen ten zuiden van Kortrijk, de doortrekking van de buurtspoorwegen naar Adinkerke e.d.m.

De ontwikkeling zowel economisch en infrastructureel van de regio Nord, met de zich snel uitbreidende groeikern van Rijsel, brengt meer en meer grensoverschrijdende contacten mee en we moeten hierover in het kader van het eenwordend Europa meer en meer overleg plegen.

Er is ter zake een ministerieel comité, waarin de Voorzitter van de Vlaamse Gemeenschap de coördinator is. De Gemeenschapsminister zal het standpunt van het lid voor een gecoördineerd optreden binnen het ministercomité aankaarten.

Een lid wenst te vernemen welke problemen er worden behandeld in de bilaterale werkgroep voor grensoverschrijdende onbevaarbare waterwegen. Is de verontreiniging hier het voornaamste probleem ? Een ander lid beaamt dit laatste en bevestigt dat deze commissie goed werkt, maar de gemeentebesturen worden vaak te laat ingelicht. Is dit verder wel de bevoegdheid van de Minister ? De Gemeenschapsminister verklaart alleen bevoegd te zijn voor de bevaarbare waterlopen alsook voor de onbevaarbare Maas. Aan de secretaris-generaal is een inventaris gevraagd van al de bestaande commissies en hun werking. In het kader van het nieuwe departement van Leefmilieu en Infrastructuur zal worden ingevuld wie daarin zal zetelen. De werking van de hoger vermelde commissie betreft vooral de waterbeheersing m.a.w. de controle van de hoeveelheid water, maar ook de bewaking van de waterkwaliteit.

Een lid vraagt zich af welk statuut en welke vertegenwoordiging deze commissies hebben. Gaat men naargelang de geografische spreiding het Waalse Gewest hierbij betrekken ? Indien deze commissies interstatelijk zijn, hoe wordt dan gestemd ? De Gemeenschapsminister verwijst naar de bijlage. Het is niet de bedoeling van hier de zoveelste logge overlegstructuren te creëren, maar soepele internationale overlegwerkgroepen van technici. De totale kostprijs in verband met het lidmaatschap van internationale en nationale verenigingen bedraagt voor de Vlaamse Gemeenschap 97.000 frank per jaar.

Wat de promotie van Vlaamse havens betreft, vraagt een lid of er ter zake coördinatie wordt betracht met de bevoegde Minister voor Externe en Buitenlandse Aangelegenheden, daarbij verwijzend naar het tijdschrift „Flanders". Hij dringt er tevens op aan ook een cultureel aspect toe te voegen, want Vlaanderen is nog altijd meer bekend om zijn kunst en cultuur.

Voor de internationale verspreiding van deze brochure zal samen gewerkt worden met de thans reeds bestaande kanalen, aldus het antwoord van de Gemeenschapsminister. Wat het specifiek bilateraal overleg betreft vraagt hetzelfde lid zich af hoe het staat met de chronologische afwikkeling van de aanleg van de Zoomse Weg en de SST. Moet dit in een totaal pakket ?

Een lid sluit zich aan bij deze vragen, speciaal wat de Zoomse Weg betreft.

De Gemeenschapsminister heeft recentelijk beslist nadat de project-nota ter zake was neergelegd dat de Zoomse Weg op het oorspronkelijk voorziene tracé zal worden aangelegd. De voorbereidende werkzaamheden zijn gestart.

Hiervoor pleiten twee elementen : in juni 1991 zal de Liefkenshoektunnel klaar zijn en die moet aansluiting geven op de Zoomse Weg, en ten tweede wil Nederland op het eind van 1992 zijn gedeelte van die weg voltooien. Met dit oorspronkelijk tracé wordt het zware wegverkeer weggehouden uit dorpen zoals Putte en Kapellen, waar dit verkeer niet thuis hoort. Voor de SST zijn de besprekingen bezig ook met Nederland : er zijn verschillende mogelijkheden voor dit tracé (E17, Zoomse Weg, bestaande spoorwegnet).

Een lid spreekt vervolgens over de werking van Benelux en de BLEU en de daarin vervatte commissies. Worden de samenstelling en de werking van deze commissies aangepast aan de bestaande staatsstructuur ? Hoe gaat dit in de praktijk ?

De Gemeenschapsminister meent dat er in de schoot van die Benelux-structuren 3 commissies zijn.

Het is duidelijk dat we binnen de gefederaliseerde bevoegdheidspakketten de internationale samenwerking dienen uit te bouwen vanuit de Gewesten. Er zijn nu 3 commissies binnen de Benelux : havenvraagstukken, de grensoverschrijdende wateren en ruimtelijke ordening. Met Wallonië verloopt het overleg zeer goed via samenwerkingsakkoorden. Een lid vraagt aandacht voor de grensoverschrijdende wegen en wil weten in welke commissie deze belangrijke problematiek wordt behandeld. Dit gebeurt, aldus de Gemeenschapsminister, op het vlak van de directies. Ook ministerieel zijn er contacten. De Gemeenschapsminister verwijst naar de haalbaarheidsstudie over de intercity Hasselt-Maastricht, dit op vraag van beide Limburgse provinciebesturen en de steden Hasselt en Maastricht.

In verband met de besprekingen binnen het raam van de Benelux, benadrukt een lid het belang van de politieke besluitvorming. Het zijn niet de technici die ons dienen te vertegenwoordigen, maar de ons geëigende Minister. Het zou voor de Luxemburgse en Nederlandse gezagdragers een belangrijke factor zijn als ze de facto worden geconfronteerd met een ander politiek gezag dan waarmee ze tot nu toe werden geconfronteerd. We moeten dit, aldus het lid, en hij richt zich daarbij tot Gemeenschapsminister Sauwens, met alle kracht bewerkstelligen en zo mogelijk zelf uitlokken.

De Gemeenschapsminister repliceert dat hij verleden jaar op 11 mei als Vlaamse Gemeenschapsminister, bevoegd voor de havens, officieel het woord heeft gevoerd op het Benelux-zeehavenoverleg. Men beseft dat er nu andere structuren zijn, met de daarbij behorende bevoegdheidspakketten en bevoegde ministers. De Gemeenschapsminister legt daar tegenover zijn Nederlandse collega's de nadruk op en zal dat blijven doen. Nu de administraties zijn overgeheveld van het nationale naar het gewestelijk niveau, zal deze trend zich nog meer doorzetten.

Een lid heeft het vervolgens over de waterverdragen. Daaraan zijn twee buitenlandse aspecten met verschillende niveaus verbonden. Een niveau waar Vlaanderen wordt geconfronteerd met Wallonië en Brussel en een niveau waar Vlaanderen met Nederland moet praten. Hoe functioneert dat ?

Kan men zich niet voorstellen dat in de toekomst Vlaanderen rechtstreeks met de betrokken partners kan onderhandelen ? (Dus Nederland, Vlaanderen en Wallonië)

Hierop antwoordt de Gemeenschapsminister dat de waterverdragen zich nog steeds afspelen binnen het Belgisch kader. De procedure is gestart in 1975 (ratificatie van het verdrag) en ze verloopt nog steeds binnen de toen bestaande kanalen. Ook de Waalse en Brusselse regio's zijn immers betrokken bij deze verdragen en praten mee aan de onderhandelingsstafel. Positief is dat de Vlaamse standpunten ter zake, op enkele details na, bijna volledig zijn overgenomen door de "Belgische" onderhandelaars.

Een lid, hierin bijgetreden door een ander lid, handelt vervolgens over de invloed van de realisatie van het Nederlandse deltaplan op het overstromingsgevaar in onze streken. De sluiting van de Zeelandse rivierdelta, stuwt het water op onze rivieren en verhoogt de dreiging van overstromingen. Zit deze problematiek, samen met de vergroting van de sluis op het kanaal Gent-Terneuzen, in het overlegpakket met Nederland en hoe evolueert dat overleg, en wat is de stand van zaken, aldus de vragen van de betrokken leden.

Hetzelfde geldt voor het overleg met de Nederlandse regering over de nieuwe situatie in verband met de wegverbindingen met betrekking tot de Chunnel en de invloed van de verbinding van deze Chunnel met het Nederlandse havengebied.

De Gemeenschapsminister stelt dat men sinds ettelijke decennia een beleid voert van inperking van de natuurlijke overstromingsgebieden. Die zijn afgeschermd ook al omdat het afgezette slib te vuil zou zijn. Het steeds beperkter worden van deze gebieden en het volledig ten rechte uitgevoerde Nederlandse deltaplan, dat na de overstromingsramp van 1953 bij urgentie werd uitgevoerd, kunnen maar tot één logische conclusie leiden, met name de versnelde voltooiing van ons eigen Sigma-plan, aldus de Gemeenschapsminister, die nogmaals benadrukt dat men niet aan Nederland mag verwijten het deltaplan te hebben uitgevoerd.

Dit punt en ook de problematiek van de sluis op het kanaal Gent-Terneuzen, alsmede een ganse reeks andere grensoverschrijdende problemen staan overigens op het agenda van de ontmoeting met Mevrouw May Weggen op vrijdag 30 maart 1990. Het is een informeel verkennend gesprek, waarbij vooral zal kennis worden genomen van elkaars standpunten en argumenten.

De Gemeenschapsminister besluit met te stellen dat de problematiek van de infrastructuur in het versneld eenwordend Europa zich bij uitstek leent tot internationale samenwerking. De centrale ligging van Vlaanderen op het kruispunt van de vervoerstromen te land, te water en in de lucht noopt zich juist tot het inpassen in het internationale verkeersgebeuren, maar als Vlaamse autonome deelstaat moeten we dit doen op een zelfverzekerde onafhankelijke wijze daarbij rekening houdend met de typische eigen noden van onze mensen. Dat is volgens de Gemeenschapsminister de positieve kant van het federalisme : zelfbeschikking goed gebruiken voor zichzelf maar in harmonie met de internationale context.

De Verslaggever,

J. DE BREMAEKER

De Voorzitter,

E. BOCKSTAL

BIJLAGE

I. VERENIGINGEN

1. A.L.P.C.N. Permanente Internationale Vereniging voor Scheepvaartcongressen

Opdracht :

Internationale coördinatie + nationaal. Bevorderen van zee- en binnenscheepvaart.

Financiering :

Internationaal + leden.

Deelname Openbare Werken :

Voorzitterschap Regeringslid + 10 afgevaardigden. Secretariaat in lokalen Openbare Werken.

Juridische basis :

K.B. van 23.03.1923.

Belgische sectie :

V.Z.W. Openbare Werken beheert het Secretariaat.

2. A.I.P.C.R. Permanente Internationale Vereniging voor Wegencongressen

Opdracht :

Bevorderen van de vooruitgang op het gebied van aanleg, onderhoud, werken en exploitatie van de wegen.

Financiering :

Internationaal.

Deelname OW :

Lid in dagelijks bestuur, leden in technische comités.

Juridische basis :

14.01.1981.

Belgische sectie :

V.Z.W. De financiering gebeurt door de leden. Openbare Werken zorgt voor het voorzitterschap, ondervoorzitterschap + secretariaat.

3. International Hydrografie Organisation

Opdracht :

Bijdragen tot het vergemakkelijken en veiliger maken van de navigatie over de hele wereld door het verbeteren van zeekaarten en boekwerken.

Financiering :

Bijdragen van leden, giften, legaten.

Deelname OW :

Lid.

Juridische basis :

België is toegetreden op 10.03.1981.

4. Europese Vereniging voor het lossen

Opdracht :

Opstellen, aanbevelen en technische voorschriften in verband met hijswerktuigen aller aard.

Deelname OW :

1 afgevaardigde in de technische subcommissie.

Juridische basis :

In 1955 gesticht door constructeurs uit 12 landen.

5. Central Dredging Association (CEDA)

Opdracht :

Internationale coördinatie. Promoveren en uitwisselen van kennis van het baggeren.

Financiering :

Leden.

Deelname OW :

1 lid.

Juridische basis :

brief van 18.08.1978 van CEDA.

6. International Association on Water Pollution Research

Financiering :

Leden.

Deelname OW :

Lid.

Belgische sectie :

Comité Beige pour l'Etude de la pollution des eaux v.z.w.

Deelname O.W. :

Leden.

7. Internationale Vereniging voor bruggen en geraamtenbouw

Opdracht :

Internationale coördinatie. Behandelt alle problemen van de planning, het ontwerp en de uitvoering op het gebied van de constructies van het burgerlijk genie.

Financiering :

Internationaal.

Deelname OW :

1 afgevaardigde van de Belgische sectie

— comité permanent

— commission béton.

Juridisch basis :

28.07.1974.

Belgische Sectie :

Zorgt voor nationale coördinatie. De financiering gebeurt door de leden waaronder 12 van Openbare Werken (Voorzitter, Secretariaat en leden). Er zijn ook leden ten private titel.

II. COMMISSIES

1. Bijzondere commissie voor de aanbestedingen — Economische Vereniging BENE-LUX

Opdracht :

Geschillen betreffende aanbestedingen in Benelux-verband oplossen.

Financiering :

Benelux.

Deelname OW :

1 lid.

Juridische basis :

Beslissing van het Comité van Ministers van 03.07.1969.

2. Belgische-Nederlandse commissie voor toezicht op de Scheldevaart

Opdracht :

Permanent toezicht op de Scheldevaart.

Deelname OW :

Commissaris.

3. Technische Scheldecommissie

Belgisch-Nederlandse commissie.

Opdracht :

Reeds begonnen en te ondernemen studies in de Schelde en het kanaal Gent-Terneuzen.

Deelname OW :

Voorzitter — 4 leden.

4. Benelux Economische Unie

Deelname OW :

Leden.

Opdracht :

Deelname aan Subcommissie

- Havenvraagstukken
- Grensoverschrijdende wateren
- Ruimtelijke ordening.

5. Eurocodes

Opdracht :

Opstellen van voorschriften, geldig in de landen van de EG en dit voor structuren in beton, staal mixte of hout.

Financiering :

EG.

Deelname OW :

— Belgisch afgevaardigde (officieel vertegenwoordiger van de regering)

— Leden in werkgroepen.

Juridische basis :

Commissie van de Europese Gemeenschap.

6. EURO COST EO

Opdracht :

Europese commissie voor internationale samenwerking op het domein van de elektronische hulp aan het verkeer langs de grote verkeersaders.

7. Internationale Commissie voor verlichting

Opdracht :

Technische voorschriften voor verlichtingssignalisatie.

Deelname OW :

Belgisch afgevaardigde.

8. International Club for plastics use in building and buildingengineering

Opdracht :

Internationale wetenschappelijke groepering voor de studie en de bevordering van nieuwe materialen op basis van plasticgrondstoffen of rubbers.

Financiering :

Leden.

Deelname OW :

Leden.

Juridische basis :

V.Z.W. opgericht op 03.06.1984.

9. Commission franco-belge des liaisons fluviales

Opdracht :

Frans-Belgische commissie voor het onderzoek van de gemeenschappelijke problemen met betrekking tot de binnenscheepvaart.

Deelname OW :

Leden 4- secretariaat.

10. Technische Maascommissie

Opdracht :

Nederlands-Belgische commissie voor advies over alle voorkomende Maaszaken, scheepvaart, waterkwaliteit, enzovoort.

Financiering :

Werkingskosten begroting Openbare Werken.

Deelname OW :

8 leden.

Juridische basis :

Ministerieel overleg tussen België en Nederland in Wassenaar in juni 1982.

11. Commission Centrale pour la navigation du Rhin

Opdracht :

Internationale Commissie. Reglementering betreffende het vervoer van gevaarlijke stoffen over de Rijn en het verlenen van Rijnschipperspatenten.

III. COMITÉS

1. Organisatie van de ontwikkelingssamenwerking

Opdracht :

Internationale groep van ontwikkelingssamenwerking. Sterke expansie bevorderen van de economie en van het ambt.

Financiering :

Lidstaten.

Deelname OW :

Experten — leden.

Juridische basis :

Conventie van 14.12.1960.

2. Europees comité voor de beton

Opdracht :

Behandelt technische problemen van de betonconstructies.

Deelname OW :

Leden.

IV. WERKGROEPEN

1. Douanevoorzieningen aan de intragrens, Raad van de Economische Unie

Opdracht :

Douaneproblematiek aan de Belgisch-Nederlandse grens.

2. Comités en werkgroepen NATO

Opdracht :

- beheren van uitgestelde kontrakten
- deelname aan C N W
- opstellen handboek van de civiele defensie.

Juridische basis :

- Opgericht in 1959
- documenten zijn geheim of van beperkte verspreiding.

Deelname OW :

Vertegenwoordigers in de verschillende werkgroepen.

3. Bilaterale werkgroep voor de grensoverschrijdende onbevaarbare waterwegen

Opdracht :

Bestudering van grondwatervraagstukken in het Belgische — Nederlandse grensgebied in Beneluxverband.

Deelname OW :

Leden.

Juridische basis :

Opgericht door de werkgroep Grondwater in 1979.
